

Sajtótanács-beszélgetés a 2010-es futball világbajnokság időszakában

Magyar Nemzet sport rovat

A Méltányosság Politikaelemző Központ [Sajtótanácsa](#) a 2010-es futball-világbajnokság időszakáról a Magyar Nemzet sporttal foglalkozó írásaival kapcsolatos olvasói véleményeket foglalja össze. Mindezt úgy, hogy a Sajtótanács teamje a lap lelkes olvasójává vált az említett idősakra.

Vezető hírré vált a foci, s így minden megkülönböztetett figyelmet kaphatott, ami érintkezésbe kerülhetett a helyszínnel, a játékkal. Egyúttal kiszorulhattak más fontos események, már csak a terjedelmi korlátok miatt is. A futballt más sportágak bizonyos értelemben megsínylették, hogy csak néhányat említsünk: erre az idősakra esett a kajak-kenu, a Tour de France, Talmácsi motorozása, Csányi Sándor MLSZ elnökké választása és néhány magyar vonatkozásban is igen fontos tenisztorna. (A junioroknál Fucsovics Márton és Babos Tímea wimbledoni diadala egészen páratlan.)

A Magyar Nemzet a helyzetet – legalábbis számunkra úgy tűnt – úgy oldotta meg, hogy a leghátsó oldalra tette az aktuális focimeccsek értékelését, a többit pedig vagy az oldal két szélén ismertette mint rövidhírt, vagy a hátsó belső oldalon foglalkozott velük. Ez a következetes szerkesztés kellően átláthatóvá tette a lapot. Néhány médium a sportrovata terjedelmét a világbajnokság idejére megnövelte, talán ez egy helyes és rugalmas megoldás, nem tudjuk a Magyar Nemzet élt-e ilyen eszközzel. Az mindenesetre biztosnak látszik, szakújságíróinak igazán kibontakozni csak a Sport7fő rovatban, hétfőnként volt lehetősége. Más napokon a „tömören-röviden minél többet” próbálkozással kellett küzdeniük.

A Sajtótanácsban akadt szenvedélyes futballimádó, de olyan hölgyolvasó is, akit nem a foci hoz lázba. Nehéz ennek a két szélső póluson lévő olvasói elvárásnak megfelelni, hogy mást ne mondjunk talán legnehezebb azzal a kötelező ujjgyakorlattal, amely a meccsen törtétek utólagos beszámolója. Aki megnézte, és többször átbeszélte már, annak ez lehet érdektelen, aki meg nem látta, annak meg túlságosan tömény, számukra érthetetlen néhány odavetett utalás. Megoldást itt a papír felület nem nyújthat, a multimédiás felület azonban igen. Egy olyan szerkesztési módszer volna az interneten kívánatos, ahol a kép és a szöveg egymásra épülése sokkal átgondoltabb. Arra gondolunk, hogy az újságíró, ha beszámol egy vitatott helyzetről, rögtön ott lehet annak videóbejátszási lehetősége. Az elemzés, a beszámoló és a látvány összefésülése persze nagyobb munka, vagy két ember együtt készítheti el, vagy egy, aki viszont a multimédiás technikát is ismeri. Képet vág, ír, feltölt stb..

Alighanem a Magyar Nemzet sportújságírói sokkal jobban ismerik ezt a problémát, mint mi, ezért aztán a „Munkatársunktól” jegyzett fő cikk nem is mindig meccsismertetés (a spanyol-német 1:0 azért például ilyen) volt. Az esetek többségében inkább a következő meccsek esélyeinek latolgatása, vezetők nyilatkozatai, korábbi mozzanatokra való utalások alkották ezeket az írásokat. A meccsek leírásában véleményünk szerint az volt az olvasóbarátabb, amikor az újságíró becsempészte abba valamely helyszíni személyes élményét is. A mérkőzés szimpla leírása szerintünk ma már csak egy rossz beidegződés, ráadásul sok helyet is vesz el a printelt lapból. Azzal a véleményünkkel, hogy a felületek profiljához jobban kellene alkalmazkodni (mert ugyanaz a fogyasztó), lehet előre szaladtunk. A tévedés jogát fenntartjuk, de szerintünk a web 2 már elég elterjedt.

Politikaelemző cég voltunknak köszönhetően más irányú affinitásunk erősebb, mint az utca emberéé, így egyfajta értelmiségi elvárással keresgeltük Afrikáról, Dél-Afrikáról, az apartheidről, a mostani politikai és társadalmi helyzetről, Nelson Mandeláról. Többé-kevésbé hiába keresgeltünk, még szokásokról és sztereotípiákról szóló információkat sem igen találtunk. Más rovatok fociáról szóló írásai (pl. a Kultúra rovatban Hegyi Zoltáné) kifejezett csemegék. Azt a hibát nem követte el a Magyar Nemzet, mint állítólag sok nyugati orgánum a foci vb-k idején, hogy féltudományos „fociológiai” eszmefuttatásokba kezdett volna. Olyasmikbe, hogy a foci törzsi ellentéteket szít, vagy hogy a foci számolta fel az apartheidet és hasonlókat. (Ámbár a foci először Dél-Afrikában tényleg a feketék sportja volt, a fehérek teniszeztek, kriketteztek, rögbiztek.) Mégis a foci és a politika közti kapcsolódások – azzal együtt, hogy a szervezők minden törekvése, mint minden nagy sportesemény során az apolitikusság – lehet érdekesebb, mint az olyan többnyire közvetítések alatt elhangzó statisztikai információk, mint hogy 30 meg 60 évvel ezelőtt a két csapat közül melyik hányszor nyert. Hogy honnantól teljes mértékben irreleváns egy ilyen információ vitatható, de találhatunk a Magyar Nemzetben is olyan statisztikai utalásokat, amiket ide sorolnánk. Két nappal a döntő után kicsit ugyan megkésve íródott a vb-t összefoglaló publicisztika, (Július 13. kedd.) A cikk azon mereng, hogy a foci miképp is válhatott ennyire nemzetközi eseménnyé. Véleményünk szerint akár több teret is kaphatott volna a futball más rovatokban is, nem csak a sportrovatban. Más rovatok, más típusú nézőpontok komplexebb rálátást eredményeznek egy a napirenden csúcspontra kerülő eseménynek. Az előbb említett publicisztika ilyen pozitív szerkesztői példának tekinthető.

Lehet, hogy a futballrajongó olvasót általában nem érdekli mi az az apartheid, de most hogy a média reflektora Dél-Afrikára irányult, s hogy Nelson Mandela neve elhangzott egy olyan hírben, hogy nem tud a megnyitón részt venni dédunokája autóbalesete miatt, talán többet is elolvastak volna személyéről, mint hogy 91 éves, meg hogy béke Nobel-díjas, és hogy rengeteget lobbizott azért az „ország ikonja”, hogy a Dél-Afrikai Köztársaság elnyerje a rendezés jogát. Mert ennél több információ nem volt olvasható róla.

Az is érdekelne bennünket, hogy a mai dél-afrikai fehér lakosság 60%-át kitevő búr leszármazottak – akik részben s majdnem teljes egészében hollandok – mit is szólnak a hollandok kiváló szerepléséhez, megjelennek-e drukkerként, egyáltalán, van-e ennek bármilyen jelentősége, relevanciája?

Dél-Afrika etnicitásáról, antropológiájáról szintén nagyon keveset tudhattunk meg, egyedül a vuvuzela kapcsán hallhattuk, hogy szeretik fújni (bár ez nem is valószínű, hogy törzsi hangszer), hogy minden mennyiségben árulják, s talán nem a Magyar Nemzet írta, csak általában a médiában hallható sztereotípiák, hogy ahol több fekete összejön, ott már nagy a vidámság, a tánc stb., s hát a stadionokban jó sokan összejönnek. Vuvuzeláról, hollandokról kis színesben kaphattunk információt, mikor a [királyi ház tagjai](#) családilag fújják, vagy legalábbis próbálják.

Egyszóval nincs kihasználva az a lehetőség - s ez feltehetően a médiumok többségéről elmondható -, hogy Dél-Afrika több mint vuvuzela, mint rossz közbiztonság. Még a rasszizmus is komplexebb, amennyiben a helyi feketék és a bevándorló feketék közt a legélesebb.

A Magyar Nemzet megjelentetett több háttéranyagot is, melyek közül a Diego Maradonáról szóló írást emelnénk ki. Nem véletlen. A cikket Novák Miklós jegyezte (2010. július 5.), mely igen informatív volt, hiszen nem csak egy karaktert mutatott be, hanem a világ Maradonához való viszonyát is. A szerző azzal zárta, hogyha Maradona nem lehet tovább a vereség miatt az Argentínok csapatkapitánya, vissza fog süllyedni a kábítószerezésbe. Merész feltételezés, ha nem is valószínűtlen. Divatként érzékeltük a sok hajdani eredmények statisztikáinak variálását, ezt valami modern misztérium lengi be, mint a hajdani jósdákat, s azt is, amire maga a Nemzet is felhívta egy érdekes írásában a figyelmet (július 7. 19.o.): mindenki asszisztensnek nevezi a partjelzőt. Vajon meddig tartanak ezek a divatok? A világbajnokság felejthetetlen elemei közé tartozott a vuvuzelán kívül a jabulani, s a labdatémáról azt tudhatta meg a Magyar Nemzet olvasója, hogy már korábbi bajnokságokon is hálás vitatéma volt az aktuális „játékszer”. (Ez is egy divatossá váló kifejezés lett.) Nem kétséges azonban a számunkra, hogy ez a labda mégsem olyan, mint a korábbiak. Felejthetetlenek lesznek a bírói tévedések, mely egyöntetűen a videóbíró bevezetését sürgeti, s ha már a bíróról van szó Kassai Viktor szereplését a Magyar Nemzet előre jelezte, s kellőképpen foglalkozott is vele, sőt nagyon helyesen még a partjelzőket is név szerint említette (júli 6.). Egy exkluzív interjú készítését azonban a későbbiekben még mindig szívesen vennénk.

S végezetül a lap odafigyelt a reklámok megfelelő elhelyezésére is, melyet nyilván megkönnyített, hogy néhány reklámozó (Unicredit Bank, Metal-Art) témaként a futballt választotta.